

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

мај 2024 / број 89

5/2024

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VIII, број 89,

МАЈ 2024.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;
 мр Жељко Албанези;
 др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“;
 дипл. екон. Тања Ђелкапић, самостални саветник у Министарству финансија.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд
 657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник

COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
 011/2836-820, 2836-821, 2836-822
 или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Марица се врзма око шпорета и завршава ручак, а Милутин, као задовољан мачак, мота јој се око ногу и поставља сто. Иако је прохладно време, леп је викенд јер кућа мирише на ручак, а дрека преко телефона из Марицине канцеларије потпуно је утихнула. Марица је спустила супу на сто, а Милутин пожурio да захвати кутлачом, па је пита: „Маре, да треба наш живот да се прокњижи, на који конто би мене завела?“

Марица остаде затечена, па прво промумља: „Шта је теби са кон-тима и што опет гледаш у мој часопис кад тамо нема ни слика ни мотора?“

„Што си таква“, наставља Милутин, „па баш је занимљиво то твоје 'дугује' и 'потражује'. Кажи, буди друг!“

Ђути Марица неко време и срце супу, па се одобровољи: „Иницијално, кад смо се узели, књижила сам те на капитал и улагање у развој. Знаш, у билансу све мора да буде у равнотежи, па морам да те ис-кажем и у активи и у пасиви. То улагање у развој и даље траје, мада је сада постало упитно да ли су иницијално били испуњени услови за признавање дугорочне имовине будући да је притицање економских користи од имовине ниже од очекиваних. А капитал су појели губици. Трошкови текућег одржавања“, куцну кашиком у тањир и показа на шпорет, „толико су високи свих ових година да су се губици ранијих година акумулирали у тој мери да је основни капитал негативан.“

„А ја баш мислим, Маре, да ми све ове године послујемо са добитком“, укључио се Милутин у стручну дебату, „саградисмо ову кућу, па живимо лепо у здрављу и весељу. По мени је то бизнис и по. Ти си мени, Маре, само капитал и добит, чисто да се зна.“

„Е, види се да си промашио тему и да појма немаш са књижењем. А шта је контрастав капиталу?“

„Нема контрастава – ти си темељ и само си на тој страни.“

„Е баш да ми је да видим тај твој биланс, накривљен само на једну страну, без равнотеже. Држи се ти, Милутине, свог канала и гедоре, а књижења батали и једи ту шницлу да се не охлади.“

Битисање у равнотежи је животни концепт много шири од рачуноводственог билансирања. Ваљда би зато рачуновођама требало да буде лакше да направе равнотежу између елемената и притисака у личном животу, који их вуку у различитим правцима. Осим тога, у пословним књигама равнотежа се постиже знањем и стручношћу, док је у животу равнотежа ходање по жици, па су опет сви заједно – зна-лци и незналице – у истом кошу. Живот у равнотежи између „желети“ и „моћи“ захтева константна прилагођавања и лелујање на страну која превагне у неком тренутку, а онда опет исправљање на другу, и тако константно, па се чини да равнотежа никада не може да се постигне у потпуности, само може да јој се тежи. Човек постаје свестан тога да ништа не може у потпуности да контролише, а и да нема потребе за тим. Сам живот чине сталне промене и стално прилагођавање тим променама – равнотежа, нарушавање равнотеже, нова равнотежа, па онда поновно нарушавање. Зато је неопходно да препознамо оно што за нас има вредност. Тако учимо да ценимо оно што нас окружује и да дозволимо да будемо вољени. Препустимо се и живимо!

„Живот је као вожња бицикла. Да бисте одржали равнотежу, морате да наставите да се крећете.“

Алберт Ајнштајн

Пословање угоститељских објеката за смештај (хотела и сличних објеката)	5
1 Обавезе угоститеља који пружају услуге смештаја	6
2 Стопа ПДВ-а којом се опорезују услуге смештаја	8
3 Пореска основица за обрачун ПДВ-а	10
3.1 Услуге осигурања	10
3.2 Боравишна такса	11
4 Време промета услуге смештаја и издавање рачуна	12
5 Додатне услуге које смештајни објекат пружа гостима	14
5.1 Предаја јела и пића за конзумацију на лицу места	14
5.2 Коришћење пића из мини-бара	15
5.3 Услуге које се кориснику услуге смештаја пружају без накнаде	15
5.4 Услуге које се не сматрају споредним услугама уз услугу смештаја, за које се госту наплаћује накнада	15
6 Продаја услуга смештаја преко туристичких агенција и резервационих система	16
6.1 Уговор о алотману	16
6.2 Уговор о посредовању у пружању угоститељских услуга	18
6.3 Услуге резервација које пружају страни посредници	21
7 Пружање услуга смештаја по принципу „стан на дан“	22
Уградња соларних панела за производњу електричне енергије и испорука вишка енергије снабдевачу . 24	24
1 Уградња соларних панела и изградња електрана као промет из области грађевинарства	24
2 Рачуноводствено обухватање постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије	27
2.1 Утврђивање набавне вредности / цене коштања постројења	29
2.2 Признавање државних давања (субвенција) у вези са изградњом постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора	30
2.3 Трошкови одржавања и накнадни издаци у вези са постројењем	32
2.4 Обрачун пореске амортизације	33
3 Испорука вишка произведене електричне енергије у дистрибутивни систем	34
3.1 Начин обрачуна испоручене енергије	35
3.2 Основица за обрачун ПДВ-а за испоруку електричне енергије коју снабдевач врши купцу-произвођачу	35
3.3 Издавање рачуна	36
4 Обрачун пореза на имовину	38
5 Обрачун акцизе	40
Утврђивање накнаде за заштиту и унапређивање животне средине – „еко-таксе“ за 2024. годину и подношење пријаве на новом обрасцу 1	42
1 Обвезник накнаде	42
1.1 Ослобођења од плаћања накнаде и подношења пријаве	44
2 Критеријуми за утврђивање висине накнаде	44
2.1 Степен утицаја на животну средину и претежна делатност обвезника накнаде	44
2.2 Шта се подразумева под обављањем активности	47
2.3 Разврставање обвезника и износ накнаде	48
3 Подношење пријаве на новом обрасцу 1	49
3.1 Врста пријаве	50
3.2 Разлог подношења пријаве	50
3.3 Део 1: Подаци о обвезнику	50
3.4 Део 2: Подаци од значаја за утврђивање накнаде	51
3.5 Део 3: Подаци о почетку обављања делатности/активности	52
3.6 Део 4: Подаци о престанку обављања делатности/активности	52
3.7 Напомена	52
4 Плаћање накнаде	52
5 Обавеза подношења пријаве у случају промена	53
6 Казнене одредбе	55
7 Да ли је могуће поднети пријаву са закашњењем?	55
Уговарање новчаних зајмова између привредних друштава	56
1 Уговарање новчаног зајма у складу са Законом о облигационим односима	56
1.1 Уговарање камате на зајам	57
1.2 Рок враћања зајма	58

1.3 Застарелост потраживања из уговора о зајму	58
1.4 Битни елементи уговора о зајму	58
1.5 Рачуноводствено обухватање зајмова	58
2 Уговор о зајму сходно Закону о привредним друштвима	59
3 Уговарање зајмова са аспекта Закона о порезу на добит правних лица	60
4 Уговор о зајму сагласно Закону о стечају	61
5 Уговор о зајму према Закону о девизном пословању	62

ПОРЕЗИ

Измене и допуне Правилника о ПДВ-у	64
1 Начин и поступак остваривања пореског ослобођења за промет добара која су у поступку царинског складиштења	64
2 Начин и поступак остваривања пореског ослобођења на основу међународних уговора	65
3 Начин и поступак рефундације ПДВ-а купцу првог стана	66
Порески аспект промета са Аутономном Покрајином Косово и Метохија (АПКиМ)	68
1 Промет добара из угла Закона о ПДВ-у	68
1.1 Промет добара са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ	68
1.2 Промет добара са територије АПКиМ на територију Републике ван АПКиМ	77
2 Промет услуга из угла Закона о ПДВ-у	78
2.1 Пружање услуга од стране обвезника ПДВ-а лицима са територије АПКиМ	78
2.2 Пружање услуга од стране лица са територије АПКиМ обвезницима са територије Републике ван АПКиМ	80
3 Порез на добит по одбитку	82
4 Правила издавања рачуна за извршени промет	82
4.1 Фискализација промета на мало	83
4.2 Примена Закона о електронском фактурисању на промет са АПКиМ	84
5 Девизни аспект промета са АПКиМ	87
5.1 Могућност наплате у девизама	88
5.2 Издавање рачуна у случају наплате у девизама	90
6 Промет са АПКиМ из угла Закона о акцизама	90
6.1 Рефакција акцизе	91
7 Царински аспект промета робе са АПКиМ	91
Пословање јавних извршитеља из угла прописа о ПДВ-у	93
1 Јавни извршитељ у систему ПДВ-а	93
2 Место промета услуга које врши јавни извршитељ	95
3 Накнада за рад и накнада за трошкове јавног извршитеља	95
3.1 Основица за обрачун ПДВ-а	97
3.2 Поврат предујма за услуге које јавни извршитељ није предузео	98
4 Обрачун ПДВ-а и издавање рачуна	98
5 Евидентирање промета јавног извршитеља у складу са Законом о фискализацији	100
6 Право на одбитак претходног пореза јавног извршитеља	100
Прекњижавање као начин намиривања пореских обавеза	101
1 Захтев за прекњижавање	102
Захтев у електронском облику	102
Захтев у папирном облику	102
2 Поступање по захтеву	103
3 Дан плаћања пореза путем прекњижавања	103
4 Захтев за отпис камате по порезу за који је одобрено прекњижавање	104
5 Спровођење прекњижавања и рокови застарелости	105
Усклађени динарски износи акцизе примењују се од 1. маја 2024. године	106
1 Преглед старих и нових динарских износа акциза на акцизне производе	106
2 Преглед старих и нових износа акциза до којих може да се <u>изврши умањење</u> плаћене акцизе на деривате нафте према намени коришћења деривата нафте	107
3 Нови износи акциза који могу да се рефундирају од 1. 5. 2024. године	108
4 Износи акцизе на дуванске прерађевине	108

ЗАРАДЕ

Објашњење Министарства финансија које се односи на годишњи порез на доходак грађана за 2023. годину.....	109
Објашњење које се односи на годишњи порез на доходак грађана за 2023. годину.....	110
Пружање угоститељских услуга од стране физичког лица у угоститељским објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству.....	115
1 Услови и начин обављања угоститељске делатности и начин пружања угоститељских услуга у објектима домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства	116
1.1 Смештајни капацитети.....	117
1.2 Издавање рачуна за пружену услугу када се услуга пружа непосредно госту.....	117
1.3 Продаја смештајних капацитета преко посредника.....	118
1.4 Здравствени услови.....	118
1.5 Боравишна такса.....	118
2 Опорезивање прихода физичког лица од пружања угоститељских услуга у угоститељском објекту домаће радиности и објекту сеоског туристичког домаћинства	119
2.1 Начин утврђивања пореза и подношење пореске пријаве.....	121
3 Пружање услуге смештаја из закупљеног објекта.....	123
4 Порез на имовину	124
Посебни случајеви запошљавања странаца у Републици – ангажовање ван радног односа.....	126
1 Радно ангажовање странаца по основу упућивања у Републику	127
1.1 Услови за упућивање странца.....	127
1.2 Опорезивање зараде страних физичких лица која су из иностранства упућена на рад код послодавца у Републику	127
1.3 Плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање	132
2 Радно ангажовање странаца кроз кретање у оквиру привредног друштва.....	133
2.1 Услови за радно ангажовање у виду кретања у оквиру привредног друштва.....	133
2.2 Порески третман примања страног лица по основу кретања у оквиру привредног друштва у Републици.....	135
3 Радно ангажовање странца независног професионалца у Републици.....	137
3.1 Услови за радно ангажовање странца независног професионалца у Републици.....	137
3.2 Порески третман примања странца независног професионалца по основу уговора о пружању уговорених услуга домаћем послодавцу.....	137
4 Радно ангажовање странаца по основу оспособљавања и усавршавања.....	140
4.1 Услови за радно ангажовање странаца у виду оспособљавања и усавршавања.....	140
4.2 Порески третман уговора о стручном оспособљавању и усавршавању странца.....	142

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за мај 2024. године	144
Актуелни статистички подаци на дан 25. 4. 2024. године.....	148
1 Просечна месечна зарада по запосленом	148
2 Доприноси за социјално осигурање	148
2.1 Стопе доприноса.....	148
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса.....	148
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	148
3 Минимална зарада.....	148
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	148
5 Индекс потрошачких цена.....	148
6 Законске камате.....	149
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	149
6.2 Годишња законска затезна камата	149
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених.....	150

Пословање угоститељских објеката за смештај (хотела и сличних објеката)

Увод

Чланом 3. Закона о угоститељству („Сл. гласник РС” бр. 17/2019 – даље: Закон) угоститељска делатност дефинисана је као **пружање услуга смештаја**, припремање и услуживање хране, пића и напитака, као и припремање и достављање хране корисницима за потрошњу на другом месту, што угоститељ обавља у угоститељском објекту, ван угоститељског објекта и у покретном угоститељском објекту, у складу са наведеним законом и прописима донетим на основу тог закона.

Поред тога, чланом 17. истог закона дефинисане су врсте угоститељских објеката као:

- 1) угоститељски објекти за смештај и
- 2) угоститељски објекти за исхрану, пиће и напитеке.

Правилником о условима и начину обављања угоститељске делатности, начину пружања угоститељских услуга, разврставању угоститељских објеката и минимално техничким условима за уређење и опремање угоститељских објеката („Сл. гласник РС” бр. 48/2012 и 58/2016 – даље: **Правилник**) додатно су прописани услови и начин обављања угоститељске делатности, начин пружања угоститељских услуга, разврставање угоститељских објеката и минимални технички услови за уређење и опремање угоститељских објеката у зависности од начина услуживања и врсте услуга које се претежно пружају у угоститељском објекту и ван угоститељског објекта, у покретном објекту, у домаћој радиности и у сеоском туристичком домаћинству. Тај правилник донет је на основу старог Закона о туризму, а још увек је у примени јер није сачињен нови на основу Закона о угоститељству којим би био замењен и стављен ван снаге. При томе, део који се односи на пружање угоститељских услуга у објектима домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства сада је уређен Правилником о условима и начину обављања угоститељске делатности, као и о начину пружања угоститељских услуга у објектима домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства („Сл. гласник РС” бр. 13/2020), што је тема која је обрађена у посебном чланку у овом броју часописа.

У складу са чланом 4. Закона угоститељску делатност могу да обављају привредно друштво, друго правно лице и предузетник ако су регистровани у одговарајућем регистру (статусни регистар који се води код надлежног органа и у који се региструју привредна друштва, предузетници, удружења и друга правна лица). Поједине угоститељске услуге може да пружа и физичко лице, под условима прописаним Законом и прописима донетим на основу тог закона. Удружење које обавља угоститељску делатност дужно је да ту делатност упише у одговарајући регистар. Предузетник не може да обавља угоститељску делатност у периоду прекида обављања делатности. Осим тога, предузетник не може да отпочне са обављањем угоститељске делатности на датум назначен као почетак обављања делатности, који је наведен у решењу Агенције за привредне регистре.

У складу са чланом 5. Закона, ако привредно друштво или предузетник обавља угоститељску делатност у седишту, али не као претежну делатност, дужно/ан је да за ту делатност региструје огранак, односно издвојено место, који се региструју у одговарајућем регистру. Ако привредно друштво или предузетник обавља угоститељску делатност ван седишта, дужно/ан је да за ту делатност у сваком простору, односно месту пословања региструје огранак, односно издвојено место ван седишта, који се региструју у одговарајућем регистру.

Чланом 27. Закона прописано је да здравствене установе које пружају услуге својим корисницима у објектима у којима се организује боравак и пружају услуге превенције, лечења и рехабилитације могу да пружају и услуге смештаја, припремања и услуживања хране, пића и напитака трећим лицима на начин прописан Законом и прописима донетим на основу тог закона. Ако су здравствене установе буџетски корисници, за пружање услуга смештаја, припремања и услуживања хране, пића и напитака трећим лицима дужне су да прибаве одобрење министра, које се даје решењем са роком важења од три године. Здравствене установе услуге трећим лицима могу да пружају ако испуњавају минималне техничке, економске, тржишне и друге услове.

У објектима домаће радиности, конкретно апартману, угоститељске услуге могу да пружају привредни субјекти, друга правна лица, као и физичка лица.

Угоститељ, као привредно друштво, друго правно лице или предузетник, **без ограничења у погледу капацитета и правног основа коришћења** у предметном објекту може да пружа угоститељске услуге смештаја, као и припремање и услуживање хране, пића и напитака.

Чланом 20. Закона прописано је да угоститељ подноси надлежном органу јединице локалне самоуправе захтев за одређивање категорије угоститељског објекта врсте кућа, апартман, соба и сеоско туристичко домаћинство. Захтев угоститељ подноси преко централног информационог система за сваки објекат посебно (кућа, апартман, соба или сеоско туристичко домаћинство). Испуњеност прописаних услова за одређивање категорије угоститељског објекта увиђајем на лицу места проверава комисија за категоризацију угоститељског објекта коју образује надлежни орган јединица локалне самоуправе. Одређивање категорије угоститељског објекта врши се решењем које доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, које важи три године од дана достављања решења подносиоцу захтева. Надлежни орган јединице локалне самоуправе решењем одлучује по поднетом захтеву појединачно за сваки објекат. Решење о категоризацији садржи и податке о броју индивидуалних лежаја, односно врсти лежаја. Захтев за категоризацију подноси се преко централног информационог система у области угоститељства и туризма (Е-туриста), у складу са одредбама Правилника о начину уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система и

његовој садржини и врсти података („Сл. гласник РС” бр. 87/2020, 67/2021 и 58/2023).

Чланом 31. Закона прописано је да:

- угоститељ пре почетка обављања делатности у угоститељском објекту *ајарџман* прибавља решење којим се тај објекат категорише;
- угоститељ је дужан да угоститељску делатност обавља на прописани начин и према прописаним условима, у складу са одредбама тог закона.

Поред свега, важно је указати на одредбе члана 5. ст. 1. и 2. Закона, којима је прописано да:

- ако привредно друштво, друго правно лице или предузетник обављају угоститељску делатност у седишту, **али не као претежну делатност, дужни су да за ту делатност региструје огранак, односно издвојено место**, који се региструју у одговарајућем регистру;
- ако се угоститељска делатност обавља ван седишта, угоститељ је дужан да за ту делатност у сваком простору, односно месту пословања **региструје огранак, односно издвојено место** ван седишта, који се региструју у одговарајућем регистру.

Дакле, полазећи од основне претпоставке да се „на дан” издаје кућа, стан или соба која се не налази на адреси седишта правног лица предузетника, независно од претежне делатности правног лица или предузетника, правно лице је у обавези да региструје огранак у простору који издаје „на дан”, а предузетник издвојено место пословања.

Правно лице или предузетник који услуге смештаја пружа по принципу „стан на дан” приликом обрачуна боравишне таксе, опорезивања ПДВ-ом пружене услуге смештаја и издавања рачуна у свему примењује правила и норме који су појашњени у претходним поглављима овог чланка.

ПС

ИНГ-ПРО

Уградња соларних панела за производњу електричне енергије и испорука вишка енергије снабдевачу

Законски основ за промоцију коришћења обновљиве енергије у Републици Србији представља Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС” бр. 40/2021 и 35/2023 – даље: Закон). У тај закон уведена је и препозната категорија купца-произвођача, који је у члану 4. став 1. тачка 23) дефинисан као крајњи купац који је на унутрашње инсталације прикључио сопствени **објекат за производњу електричне енергије** из обновљивих извора енергије, при чему се произведена електрична енергија користи за снабдевање сопствене потрошње, а вишак произведене електричне енергије испоручује у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем.

Уредбом о критеријумима, условима и начину обрачуна потраживања и обавеза између купца-произвођача и снабдевача („Сл. гласник РС” бр. 83/2021 и 74/2022 – даље: Уредба) прописани су критеријуми, услови и начин обрачуна потраживања и обавеза између купца-произвођача и снабдевача.

У складу са чланом 2. став 1. тачка 14) Уредбе **производни објекат је постројење** за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, прикључено на унутрашњу инсталацију објекта купца-произвођача. Соларни панели и електране представљају постројења или инсталације које енергију сунца користе **за производњу електричне енергије**.

Купац-произвођач, у складу са чланом 2. став 1. тачка 5) Уредбе, представља крајњег купца који је на унутрашње инсталације прикључио сопствени објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, при чему се произведена електрична енергија користи за снабдевање сопствене потрошње, а вишак произведене електричне енергије испоручује у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем, осим у случају стамбене заједнице, када се прикључење спроводи у складу са поменутом уредбом. У Уредби се даље разликују:

- купац-произвођач који електричну енергију производи **искључиво** за сопствену потрошњу,

односно произведену електричну енергију складишти искључиво за сопствене потребе, **без испоруке електричне енергије у преносни**, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем; и

- купац-произвођач који произведену електричну енергију користи за снабдевање сопствене потрошње, **а вишак произведене електричне енергије испоручује** у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем.

Полазећи од наведене дефиниције потребно је појаснити пореско-рачуноводствени третман предметног постројења за производњу електричне енергије, као и третман испоруке вишка произведене електричне енергије из угла рачуноводственог обухватања, ПДВ третмана и одређивања пореског дужника, али и примену одредби Закона о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/2021... и 92/2023), а све из угла купца-произвођача који није домаћинство (нити стамбена заједница). Тема овог чланка нису услови за прикључење на електроенергетски систем.

1 Уградња соларних панела и изградња електрана као промет из области грађевинарства

Уградња соларних панела и изградња електрана јесте промет који је опорезив ПДВ-ом у складу са Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 138/2022 – даље: Закон о ПДВ-у), при чему је потребно да се анализира да ли се ради о промету из области грађевинарства, за који постоји могућност примене тзв. механизма обрнутог обрачунавања ПДВ-а. Важно је подсетити на то да је чланом 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у прописано да се пореским дужником сматра прималац добара и услуга из области грађевинарства – обвезник ПДВ-а, односно лице из члана 9. став 1. тог закона за промет извршен од стране обвезника ПДВ-а, ако је вредност тог промета већа од 500.000 динара без ПДВ-а. Другим речима, прималац добара и услуга из области грађевинарства

У складу са чланом 40к став 2. Закона о акцизама, основицу за обрачун акцизе на испоручену електричну енергију за крајњу потрошњу крајњим купцима који имају статус купца-произвођача представља износ накнаде за утрошену електричну енергију која се обрачунава односно утврђује у складу са прописима којима се уређује коришћење обновљивих извора енергије, без акцизе и пореза на додату вредност.

Сходно члану 40ј Закона о акцизама, обвезник акцизе на електричну енергију је лице које се, у складу са законом којим се уређује област енергетике, сматра **снабдевачем** електричном енергијом.

Чланом 186. став 2. Закона о енергетици прописано је да се снабдевачем сматра енергетски субјект који има лиценцу за обављање делатности снабдевања. Истим законом, у члану 2. тачка 68), снабдевање електричном енергијом дефинисано је као продаја електричне енергије купцима за њихове потребе или ради препродаје.

Сходно члану 40л Закона о акцизама, снабдевач електричном енергијом обрачунава акцизу на електричну енергију на основу издатих рачуна, односно на основу обрачуна потрошње електричне енергије за сопствене потребе у обрачунском периоду. У складу са чланом 2. Правилника о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу („Сл. гласник РС” бр. 76/2015... и 75/2019), обвезник акцизе на електричну енергију је снабдевач електричне енергије када снабдева крајњег купца, као и када исту обезбеђује за сопствене потребе, док је крајњи купац правно или физичко лице или предузетник који купује електричну енергију за своје потребе, у складу са Законом о енергетици (члан 2. тачка 31). Осим тога, обвезник акцизе обрачунава акцизу на електричну енергију у пореском обрачунском периоду на основу издатих рачуна – када снабдева крајњег купца по основу уговора о снабдевању крајњих купаца у складу са законом којим се уређује област енерге-

тике, односно на основу обрачуна потрошње електричне енергије када обезбеђује исту за сопствене потребе. Рачун који обвезник акцизе издаје крајњем потрошачу за испоручену односно процењену испоруку електричне енергије, између осталог, садржи елементе за обрачун акцизе, као што су основица за обрачун акцизе и износ обрачунате акцизе.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-01099/2021-04 од 13. 12. 2021. године:

Када је уговорном односу снабдевача електричне енергије и купца-произвођача, односно крајњег купца који је на унутрашње инсталације прикључио сопствени објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, при чему се произведена електрична енергија користи за снабдевање сопствене потрошње, а вишак произведене електричне енергије предаје у преносни систем, дистрибутивни систем, односно зашворени дистрибутивни систем и користи дистрибутивну/преносну мрежу за предају вишка произведене и преузимање електричне енергије када му његова производња није довољна да задовољи сопствене потребе, основицу за обрачун акцизе, према нашем мишљењу, чини цена укључено испоручене електричне енергије снабдевача купцу-произвођачу у коју се урачунавају сви трошкови који су директно везани за испоручену електричну енергију, укључујући и трошкове који не зависе од потрошње електричне енергије, као и накнада за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије, у складу са законом којим се уређује енергетика, а сагласно наведеним прописима којима се уређује област акциза.

Обрачуната акциза урачунава се у основицу за обрачун ПДВ-а за испоруку електричне енергије коју обавља снабдевач.

Лице које има статус купца-произвођача не сматра се обвезником акцизе, односно није дужно да врши обрачун и плаћање акцизе на електричну енергију коју је произвело за сопствене потребе, односно испоручило у дистрибутивни систем.

ПС

ИНГ-ПРО

Утврђивање накнаде за заштиту и унапређивање животне средине – „еко-таксе“ за 2024. годину и подношење пријаве на новом обрасцу 1

Почетком априла претплатнике смо, објавом информације у електронском часопису, подсетили на обавезу подношења пријаве за накнаду за заштиту и унапређење животне средине за 2024. годину, а затим и на одредбе нових подзаконских аката који су донети у сврху примене Закона о накнадама за коришћење јавних добара. Ради одржања континуитета објаве и кроз штампано издање часописа, у наставку текста следе појашњења у вези са утврђивањем накнаде и подношењем пријаве.

Подсећамо на то да је Закон о накнадама за коришћење јавних добара (даље: Закон) измењен крајем октобра 2023. године (измене су објављене у „Службеном гласнику РС“ бр. 92/2023 од 27. 10. 2023. године), с тим што се измене које се односе на накнаду за заштиту и унапређење животне средине примењују од 1. 1. 2024. године. Тим изменама додатно су прецизирани обвезници поменуте накнаде, а прописана су и ослобођења од исте.

Једна од новина јесте то што се пријава више не подноси до 31. јула, како је претходно било уређено, **већ до 30. априла.**

Подзаконски акти за примену Закона у делу који се односи на накнаду за заштиту и унапређење животне средине су:

- **Уредба о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину и износима накнада** („Сл. гласник РС“ бр. 30/2024 – даље: Уредба) и
- **Правилник о изгледу, садржини и начину достављања пријаве за накнаду за заштиту и унапређење животне средине** („Сл. гласник РС“ бр. 30/2024 – даље: Правилник).

Оба подзаконска акта ступила су на снагу 6. априла 2024. године, при чему је прелазним одредбама прописано да:

- поступци утврђивања и наплате накнаде за заштиту и унапређење животне средине који су започети до дана ступања на снагу Уредбе окончаће се по прописима по којима су започети;
- на дан ступања на снагу Уредбе престаје да важи Уредба о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада („Сл. гласник РС“ бр. 86/19 и 89/19);
- на дан ступања на снагу Правилника престаје да важи Правилник о изгледу, садржини и начину достављања пријаве са подацима од значаја за утврђивање накнаде коју је обвезник накнаде за заштиту и унапређење животне средине дужан да поднесе органу јединице локалне самоуправе, односно пријаве коју је обвезник накнаде за заштиту и унапређење животне средине дужан да поднесе надлежном органу јединице локалне самоуправе, односно градској управи месечно за преузимања, односно испоруке робе у току месеца („Сл. гласник РС“ бр. 93/19).

1 Обвезник накнаде

У складу са чланом 134. став 1. Закона обвезник накнаде за заштиту и унапређење животне средине (даље: накнада) јесте:

- 1) правно лице, предузетник и огранак страног правног лица које обавља одређене активности које утичу на животну средину;**
- 2) власник теретних возила, односно лица која обављају транспорт нафте и нафтних деривата, односно сировина, производа и полупроизвода хемијских и других опасних материја из индустрије или за индустрију, односно транспорт сировина, производа и полупроизвода хемијских и других опасних материја намењених даљој продаји из складишта, на територији јединице локалне само-**

године на обрасцу 1 за период од 1. 1. до 31. 12, у којој је навео следеће:

Врста пријаве	1. Пријава
Разлог подношења пријаве	2. Редовна пријава

**За период од 20. 5. до 31. 12. 2024. године под-
носи пријаву у којој наводи:**

Врста пријаве	1. Пријава
Разлог подношења пријаве	4. Почетак привременог прекида обављања делатности предузетника

У делу 4 обрасца 1 у поље 4.1. уноси датум почетка привременог прекида обављања делатности предузетника (20. 5. 2024. године).

Претпоставља се да тај предузетник наставља са обављањем делатности 13. септембра 2024. године.

**За период од 13. 9. до 31. 12. 2024. године под-
носи пријаву у којој наводи:**

Врста пријаве	1. Пријава
Разлог подношења пријаве	5. Наставак обављања делатности предузетника након привременог прекида

У делу 3 обрасца 1 у поље 3.3. уноси датум наставка обављања делатности предузетника након привременог прекида обављања делатности (13. 9. 2024. године).

6 Казнене одредбе

Чланом 274. Закона прописане су новчане казне за прекршаје обвезнику:

- ако не плати utvrđenu naknadu,
- ако ne dostavi propisani obrazac odnosno prijavu,
- ako dostavi nepotpun obrazac odnosno prijavu,
- ako obrazac odnosno prijava sadrži netačne podatke.

За правно лице новчана казна може да буде у распону од 500.000 до 2.000.000 динара, а за одговорно лице у правном лицу од 10.000 до 100.000 динара, док је она за предузетника од 10.000 до 500.000 динара.

7 Да ли је могуће поднети пријаву са закашњењем?

У складу са чланом 271. Закона, у поступку утврђивања, контроле, наплате, повраћаја, камате,

застарелости и осталог што није прописано наведеним законом лица надлежна за утврђивање накнаде сходно примењују одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација. Према члану 182δ Закона о пореском поступку и пореској администрацији, против лица које учини радњу, односно пропуст у вези са порезом, чије утврђивање обавља сам порески обвезник, а они се сматрају пореским прекршајем из члана 177, члана 179. став 1. т. 2δ) и 3) и став 3. у вези са ставом 1. тачка 3) тог члана, као и из члана 180. т. 5) и 6) истог закона, неће се подносити захтев за покретање прекршајног поступка ако то лице, пре предузимања било које радње пореског органа у вези са учињеном радњом или пропустом, односно пре отпочињања пореске контроле или подношења захтева за покретање прекршајног поступка, самоиницијативно пријави учињену радњу односно пропуст и истовремено плати дуговани износ пореза, увећан за обрачунату камату из члана 75. тог закона. Против лица које учини радњу односно пропуст из става 1. датог члана, у вези са порезом који се утврђује решењем неће се подносити захтев за покретање прекршајног поступка ако то лице, **пре предузимања било које радње пореског органа у вези са учињеном радњом или пропустом, односно пре отпочињања пореске контроле или подношења захтева за покретање прекршајног поступка, самоиницијативно пријави учињену радњу односно пропуст, а затим утврђени износ пореза плати у прописаном року.**

Поводом друге накнаде (накнаде за унапређење енергетске ефикасности) Министарство финансија издало је Мишљење бр. 401-00-10670/2021-04 од 10. 4. 2023. године, у ком је изнело следеће:

Уколико је обвезник **пријавио** да у року **приписаном** Законом обрачуна накнаду и **достави** **приписани** образац за **приписани** **период**, а надлежно министарство није за **тај** **период** обрачунало **накнаду**, **може да самоиницијативно пријави** учинџени **приписи** и **истовремено** **илажи** **дуговани** износ **пореза** **увећан** за **обрачунају** **камату**, као и да **поднесе** **обрачуна** **накнаде** на **приписаном** **образцу** са **пошредним** **прилозима** које је **дио** у **обавези** да **поднесе**, за **сваки** од **периода** у којем је **имао** **обавезу** да **обрачуна** **накнаду** у складу са Законом.

Уговарање новчаних зајмова између привредних друштава

Увод

Позајмљивање новчаних средстава између привредних друштава представља погодан начин да се слободна финансијска средства пласирају онима који желе да унапреде пословање. У таквим ситуацијама закључује се уговор о зајму, којим се једно привредно друштво – зајмодавац обавезује да преда у својину другом привредном друштву – зајмопримцу одређену количину новца, а зајмопримац се обавезује да му после извесног времена врати исту количину новца.

За разлику од кредита, који могу да се узимају само од банака, зајмови могу слободно да се уговарају, у складу са потребама и могућностима, између привредних друштава. Другим речима, два привредна друштва могу да закључе уговор о зајму, који, као такав, није ништаван. Зајмодавац има право на уговорну камату, као цену зајма, као и на затезну камату због доцње дужника. У Закону о облигационим односима посебно су регулисани односи уговорних странака из уговора о зајму у члану 557, а посебно уговори о кредиту у члану 1065. Уговор о кредиту је банкарски посао, што значи да кредит може да да само банка у оквиру послова којима се бави, при чему, према одредбама члана 5. став 2. **Закон о банкама („Сл. гласник РС” бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015)**, нико осим банке не може да се бави давањем кредита. За валидност уговора о зајму битно је да привредно друштво – зајмодавац није банка и не бави позајмљивањем новца, али и да одређени уговор о зајму не представља реализацију банкарских послова. Ако се зајмодавац не бави кредитирањем пословних партнера, већ је позајмио новац у одређеној ситуацији свом пословном партнеру, онда је то зајам, а не кредит, па је уговор дозвољен. Из наведеног произлази да је најчешћи законски и правни основ за давање зајма Закон о облигационим односима, с тим што је у наставку текста указано на то да су поједини аспекти давања зајмова присутни и у неким другим законским прописима.

1 Уговарање новчаног зајма у складу са Законом о облигационим односима

Уговор о зајму уређен је одредбама чл. 557–566. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ” бр. 29/78, 39/85, 45/89 – Одлука УСЈ, 57/89, „Сл. лист СРЈ” бр. 31/93 и „Сл. гласник РС” бр. 18/2020 – даље: ЗОО). Када се ради о зајмовима у новцу, основно опредељење ЗОО је да се **уговором о зајму** обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца. Из такве законске формулације уговора зајму произлази да закључивање уговора о зајму не подлеже никаквој форми, тако да се исти сматра реализованим и када једна уговорна страна другој преда у својину одређен новац, а ова је прими обавезујући се да врати исту количину новца. Када је такво стање ствари, уз чињеницу да је зајмопримац потписао признаницу у којој се наводи да му је тужилац дао новац у зајам, јасно је да је уговор о зајму реализован. Према томе, и потврда – признаница о позајмици која садржи потпис дужника и износ датог зајма – има својство уговора о зајму. Притом се полази од става да чл. 557–566. ЗОО, којима је уређен уговор о зајму, није прописана писана форма за закључење тог уговора. То значи да је уговор о зајму консензуалан уговор, који може да се закључи и у усменој форми, постизањем сагласности уговорних страна у вези са битним елементима њиховог уговорног односа.

Зато писмена форма уговора или признаница нису услов постојања и пуноважности уговора о зајму.

Како то истиче Врховни касациони суд у Пресуди Рев. 510/20 од 5. 11. 2020. године: *Законом није прописана обавезна писана форма за закључење уговора о зајму, па је у таквој ситуацији признаница коју су потписале уговорне стране довољан доказ за постојање уговора о зајму и износа зајма.*

Иако таква тврдња произлази из законских одредаби, сваки опрезни зајмодавац треба да сачини писани уговор о зајму или признаницу. Послодав-

Резидент – јавно предузеће и правно лице с државним капиталом или правно лице које је у процесу реструктурирања или приватизације може да обавља послове давања финансијског зајма нерезиденту – дужнику само на основу претходно прибављене сагласности Владе за закључење или измену тих послова.

Такође, према члану 18. Закона:

- резидент – огранак страног правног лица може да узима од нерезидента – оснивача кредите и зајмове са роком отплате дужим од годину дана, који се користе уплатом средстава кредита на рачун тог резидента у банци;
- резидент – огранак страног правног лица може да узима од нерезидента – оснивача са седиштем у држави чланици Европске уније кредите и зајмове

и са роком отплате краћим од годину дана, који се користе уплатом средстава кредита на рачун тог резидента у банци.

При томе, сваки кредитни посао мора да буде регистрован односно евидентиран у Народној банци Србије (даље: НБС), у складу са Одлуком о извештавању о кредитним пословима са иностранством („Сл. гласник РС” бр. 56/2013, 4/2015 и 42/2020) и Упутством о попуњавању образаца за извештавање о кредитним пословима са иностранством („Сл. гласник РС” бр. 102/2018). Евидентирање се обавља уз посредовање овлашћене банке и презентацију документације. Свака промена која може да постане неопходна у току реализације кредитног односа између резидента и нерезидента такође мора да буде евидентирана од стране НБС.

ПС

Измене и допуне Правилника о ПДВ-у

У „Службеном гласнику РС” бр. 29/2024 од 3. априла 2024. године објављен је Правилник о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност (даље: Правилник о изменама и допунама), који је ступио на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. 4. априла 2024. године.

Увод

Измене и допуне Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021... и 116/2023 – даље: Правилник о ПДВ-у) односе се на поједина пореска ослобођења с правом на одбитак претходног пореза (царинско складиштење, међународни уговори и др.), затим на рефундацију ПДВ-а купцу првог стана, као и на одређена усаглашавања. Конкретно:

- измењен је члан 93. Правилника о ПДВ-у, којим су уређени начин и поступак остваривања пореског ослобођења **за промет добара која су у поступку царинског складиштења**, али и укинута обавеза овере рачуна од стране надлежног царинског органа ради остваривања тог пореског ослобођења;
- допуњени су чл. 122, 123. и 124. Правилника о ПДВ-у, којима су уређени начин и поступак остваривања **пореског ослобођења на основу међународних уговора** (из члана 24. став 1. тачка 16в) Закона о ПДВ-у) тако што је прецизирано на основу којих уговора може да се оствари пореско ослобођење (у погледу временског важења уговора), а и допуњена је садржина потврде о пореском ослобођењу;
- извршене су измене и допуне члана 276. Правилника о ПДВ-у, којим су уређени начин и поступак рефундације ПДВ-а купцу првог стана, с тим што је прописано да се право на рефундацију ПДВ-а остварује на основу фискалног рачуна у ком је исказан ПДВ, који је издао обвезник ПДВ-а који је порески дужник по том основу.

1 Начин и поступак остваривања пореског ослобођења за промет добара која су у поступку царинског складиштења

У складу са чланом 24. став 1. тачка 6) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр.

84/2004... и 138/2022 – даље: Закон о ПДВ-у), ПДВ не плаћа се на промет добара која су у поступку царинског складиштења.

Одредбама члана 93. Правилника о ПДВ-у прописани су начин и поступак остваривања предметног пореског ослобођења, односно докази које обвезник ПДВ-а треба да поседује да би остварио право на пореско ослобођење. Измењеним чланом 93. став 1. Правилника о ПДВ-у прописано је да пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 6) Закона за промет добара која су у поступку царинског складиштења обвезник ПДВ-а који врши промет, односно прималац добара који је за тај промет порески дужник, у складу са Законом, **може да оствари ако поседује:**

- декларацију у електронском облику, односно
- оверену копију декларације у папирном облику, којом се доказује да су добра у поступку царинског складиштења у складу са царинским прописима.

Датом изменом укинута је обавеза овере рачуна од стране надлежног царинског органа. Самим тим, као последица тога брисана је и одредба члана 93. став 2, којом је била прописана обавеза за царински орган да на захтев обвезника овери рачун за извршени промет.

Дакле, за промет добара која су у поступку царинског складиштења, који се врши почев од 4. априла 2024. године, као доказ о пореском ослобођењу служи само декларација у електронском облику, односно оверена копија декларације у папирном облику, којом се доказује да су добра у поступку царинског складиштења у складу са царинским прописима (декларација за поступак царинског складиштења).

Имајући у виду да је укинута обавеза овере рачуна ради остваривања наведеног пореског ослобођења, извршена је и правно-техничка измена члана 95а Правилника о ПДВ-а, којим је уређен начин оверавања рачуна који је издат у форми електронске фактуре.

WWW.PROPISI.NET

скалног рачуна (иако је и продавац дужан да плати исказани ПДВ, и то без могућности да га накнадно умањи).

Правилник о изменама и допунама не садржи прелазну одредбу која је нужна у случају оваквих измена, а којом би се прецизирало на које се захтеве за рефундацију ПДВ-а новопрописана правила односе. Имајући у виду да је измењеном одредбом члана 276. став 1. Правилника о ПДВ-у одређено да се право на рефундацију ПДВ-а остварује **на основу писменог захтева** који се подноси надлежном пореском органу, према нашем мишљењу, наведена одредба може да се примени у поступцима на основу захтева за рефундацију који су поднети почев од 4. априла 2024. године, чак и када је уговор о продаји потврђен пре тог датума. Ипак, не искључујемо могућност и другачијег тумачења од стране Пореске управе или Министарства финансија, управо зато што норма није прецизирана Правилником о ПДВ-у.

У члану 276. Правилника о ПДВ-у извршена је још једна измена, и то у ставу 5, где је измењена тачка 5), која се односи на један од доказа који се доставља уз захтев за рефундацију. Наиме, у складу са измењеним чланом 276. став 5. тачка 5) Правилника о ПДВ-у, уз захтев се, између осталог, доставља и **фискални рачун у којем је исказан ПДВ**.

Дакле, од сада ће Пореска управа за остваривање права на рефундацију ПДВ-а тражити **искључиво фискални рачун са исказаним ПДВ-ом** и неће прихватати другу врсту рачуна

или другог документа у којем је исказан ПДВ (нпр. уговор и сл.).

У члан 276. Правилника о ПДВ-у додат је и нови став 9, којим је прописано да се на све што није посебно прописано за рефундацију ПДВ-а сходно примењују правила прописана за рефакцију ПДВ-а. Примена предметне одредбе првенствено се уочава у случајевима када продавац стана – обвезник ПДВ-а сторнира или поништи издати фискални рачун. У том случају, да би умањио обавезу за ПДВ, неопходно је да поседује изјаву физичког лица да није поднело захтев за рефундацију ПДВ-а. Наиме, у складу са чланом 44. став 2. Закона о ПДВ-у, обвезник који на рачуну исказе већи износ ПДВ-а од оног који дугује, односно износ ПДВ-а а да за то није имао обавезу, дужан је да тако исказани ПДВ плати, с тим што има право да исправи износ ПДВ-а:

■ ако је издао нови рачун са исправљеним износом ПДВ-ом, односно рачун у којем није исказан ПДВ, односно ако је сторнирао рачун у случају када рачун није требало да буде издат;

■ ако поседује документ примаоца рачуна – обвезника ПДВ-а **или лица које има право на рефакцију ПДВ-а у складу са Законом о ПДВ-у, у којем је наведено да ПДВ исказан у рачуну из става 1. датог члана није коришћен као претходни порез, односно да за тај износ ПДВ-а није поднет захтев за рефакцију ПДВ-а, у случају када је рачун издат обвезнику ПДВ-а или лицу које има право на рефакцију ПДВ-а.**

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавајемо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Порески аспект промета са Аутономном Покрајином Косово и Метохија (АПКиМ)

Промет са Аутономном Покрајином Косово и Метохија (даље: АПКиМ) услед постојеће политичке ситуације има својих специфичности, из ког разлога су у овом чланку појашњене акцизе, начин издавања рачуна и девизни аспект промета, као и промет из угла ПДВ-а.

1 Промет добара из угла Закона о ПДВ-у

У складу са чланом 61. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004, 86/2004, 61/2005... 8/2020, 153/2020 и 138/2022 – даље: ЗПДВ) Влада Републике Србије уредиће извршавање тог закона на територији АПКиМ за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244. У те сврхе Влада је донела Уредбу о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС” бр. 111/2013 и 31/2018 – даље: **Уредба о ПДВ-у**), којом је уређено извршавање ЗПДВ (дакле, комплетног прописа) на територији АПКиМ и прописано да се на промет добара и услуга који обвезници ПДВ-а врше са територије Републике Србије ван територије АПКиМ (даље: **Република ван АПКиМ**) на територију АПКиМ, као и на промет који се врши са територије АПКиМ на територију Републике ван АПКиМ, примењује ЗПДВ, прописи донети на основу ЗПДВ и Уредба о ПДВ-у. Међутим, када се сагледа текст Уредбе о ПДВ-у, јасно је да она ближе уређује само промет добара са АПКиМ, док о промету услуга нема ниједне заседне одредбе, већ се само упућује на примену ЗПДВ и подзаконских аката.

У наставку поглавља појашњена су правила за промет добара, док је ПДВ аспект промет услуга са АПКиМ детаљније размотрен у поглављу 2 овог чланка.

1.1 Промет добара са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ

У складу са чл. 11. ст. 1. т. 1) ЗПДВ место промета добара је место у ком се добро налази у тренутку

слања или превоза до примаоца или, по његовом налогу, до трећег лица, ако добро шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по његовом налогу. Дакле, када се добра испоручују са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ, место промета добара је Република Србија. Међутим, сходно члану 3. Уредбе о ПДВ-у, на промет добара који обвезници ПДВ-а врше са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ **не обрачунава се и не плаћа ПДВ**, с тим што обвезници ПДВ-а **имају право на одбитак претходног пореза** у складу са ЗПДВ, **под условом да су добра отпремљена на територију АПКиМ**. Доказима да су добра отпремљена на територију АПКиМ сматрају се:

- 1) **јединствена исправа издата у складу са важећим прописима, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ, односно оверена копија јединствене исправе, и**
- 2) **извод из пословног рачуна обвезника ПДВ-а да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ-а – испоручиоца добара.**

Претходно наведена два доказа, као услови, морају да буду кумулативно испуњени.

Уредба о ПДВ-у, за разлику од „старе” Уредбе о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС” бр. 15/05 и 68/11), не прописује обавезу доношења било ког обрасца (КМПДВ укинута 2013. године).

Уредбом о ПДВ-у није прецизирано шта се сматра јединственом исправом. Према Објашњењу Управе царина бр. 148-030-01-466/4/2013 од 16. 12. 2013. године, јединственом исправом, издатом у складу са важећим прописима, сматра се царински документ, тј. ЈЦИ која се попуњава у складу са правилником којим се уређује попуња-

- Царински контролни пункт Мердаре;
- Царински контролни пункт Мутиводе.

Поштанске пошиљке са територије АПКиМ пријављују се на царинском контролном пункту и упућују се Царинарници Ниш – Царинска испостава Пошта Ниш. Авио-пошиљке са територије АПКиМ упућују се Царинарници Београд – Царинска испостава Аеродром Београд.

Сходно члану 5. Уредбе о посебним условима, страна роба која се допрема са територије АПКиМ на територију Републике ван АПКиМ подлеже плаћању царине, других увозних дажбина, акцизе и ПДВ-а у складу са прописима којима се уређују та питања. Подносе се царинске исправе које се попуњавају на начин утврђен прописом донетим на основу члана 144. Царинског закона.

У складу са чланом 6. Уредбе о посебним условима, роба која се упућује са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ, као и роба у транзиту, уз одговарајуће мере царинског надзора, пријављује се надлежном царинском контролном пункту. Упућивање акцизне робе, нафте и нафтних деривата, као и шећера, са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ спроводи се преко Царинског реферата Рашка у железничком саобраћају и царинских контролних пунктова Кончуљ, Мердаре и Рудница у друмском саобраћају.

Из Акта Министарства финансија – Управа царина бр. 148-03-030-01-473/3/2013 од 31. 12. 2013. године:

У вези са сировођењем њосиуика ошйреме робе на шеришорију АПКиМ, у случајевима када се роба ушовара на више различитиш месша, царинска декларација се може њоднеиш царинском оршану који

је надлежан њрема месшју задњеи ушовара робе. Приликом њодношења царинских декларација њри ошйреми робе на шеришорију АПКиМ царинарнице воде рачуна о исйравности њодаишак који се уиисују у ЈЦИ, њосебно у њоиледу означавања одредишної царинскои оршана.

Роба може да се упутити са граничног прелаза Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ ако се граничној царинарници положи гаранција овлашћене банке, односно уплати депозит на депозитни рачун граничне царинарнице којој је роба пријављена – у висини обрачунате царине, других увозних дажбина, акциза и пореза.

Дуванске прерађевине и алкохолна пића који се упућују са територије Републике ван АПКиМ на територију АПКиМ претходно морају да буду обележени одговарајућим контролним акцизним маркицама.

Уплаћени депозит враћа се на писани захтев, уз који се прилаже доказ царинског контролног пункта о иступу робе на територију АПКиМ.

Банкарска гаранција, односно депозит не полаже се за робу која је претходно најављена преко Министарства спољних послова, чији су корисници међународне организације (УНМИК, КФОР, НАТО и др.), као и за робу која се шаље као донација, односно хуманитарна помоћ посредством међународних хуманитарних организација.

Сходно члану 13. Уредбе о посебним условима, на царински поступак у промету са АПКиМ, у складу са одредбама те уредбе, сходно се примењују и одредбе спољнотрговинских, девизних и пореских прописа.

ПС

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавајмо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За њреишйлашу и друге информације њишишје нам на: office@ingpro.rs или нас њозовишје на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Пословање јавних извршитеља из угла прописа о ПДВ-у

Јавни извршитељ је лице које спроводи јавна овлашћења, поверена Законом о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС” бр. 106/15, 106/16 – аутентично тумачење, 113/17 – аутентично тумачење, 54/19, 9/2020 – аутентично тумачење и 10/2023 – др. закон). Тим законом уређени су поступак у ком судови и јавни извршитељи принудно намирују потраживања извршних поверилаца заснована на извршним и веродостојним исправама (извршни поступак), поступак обезбеђења потраживања и положај јавних извршитеља. Јавног извршитеља именује министар правде за подручје вишег суда и подручје привредног суда. Јавни извршитељ спроводи извршење решења о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе и решења о претходној или привременој мери које донесе суд за чије подручје је именован (месна надлежност јавног извршитеља).

Извршни поверилац је лице чије се потраживање намирује у извршном поступку или обезбеђује у поступку обезбеђења. Потраживање означава право извршног повериоца да захтева од извршног дужника одређено давање, чињење, нечињење или трпљење. **Извршни дужник** је лице у односу према којем се потраживање намирује у извршном поступку или обезбеђује у поступку обезбеђења. Наиме, поступак извршења покреће поверилац предлогом за извршење, на основу веродостојне исправе, као што је фактура, или извршне исправе, нпр. пресуде у парници. Важно је указати на то да се у предлогу за извршење наводе извршни поверилац и извршни дужник са адресама, извршна или веродостојна исправа, као и обавеза извршног дужника. Поред наведеног, у предлогу за извршење извршни поверилац наводи средства и предмете извршења, односно захтев да се извршење спроведе на целокупној имовини извршног дужника, као и друге податке који су битни за спровођење поступка извршења.

Суд или јавни извршитељ, у зависности од врсте потраживања и статуса извршног дужника, доноси одлуку о предлогу за извршење у форми решења. На основу решења о извршењу спроводи се поступак извршења, тј. јавни извршитељ преду-

зима радње извршења. С тим у вези, поступак принудне наплате потраживања, односно спровођење поступка извршења покреће извршни поверилац предлогом за извршење. Наиме, услугу спровођења поступка извршења јавни извршитељ пружа извршном повериоцу јер по његовом налогу и поступа.

Неопходно је указати на то да је неопходно, да би јавни извршитељ започео са радњама извршења, да извршни поверилац унапред плати трошкове извршења. Сагласно одредбама члана 33. ст. 1. и 2. Закон о извршењу и обезбеђењу, трошкове извршног поступка и поступка обезбеђења претходно сноси извршни поверилац, који је дужан да суду, односно јавном извршитељу предујми трошкове извршног поступка или поступка обезбеђења на начин, у висини и року који они одреде. Јавни извршитељ одређује предујам према Јавноизвршитељској тарифи („Сл. гласник РС” бр. 93/19 и 15/23 – даље: Јавноизвршитељска тарифа). Трошкове поступка који је покренут по службеној дужности предујмује суд из својих средстава, а надокнађује их извршни дужник.

Према томе, једна од првих радњи у поступку извршења које јавни извршитељ предузима јесте доношење закључка о предујму, који доставља извршном повериоцу. Извршни поступак ће бити обустављен ако извршни поверилац не положи предујам у року који је одредио суд, односно јавни извршитељ. Такође, независно од тога што извршни поверилац иницијално плаћа предујам, трошкове поступка у вези са одређивањем и спровођењем извршења на крају сноси извршни дужник. Уплаћени предујам има карактер аванса, а по том основу за извршитеља настаје пореска обавеза за ПДВ (као и обавеза издавања рачуна).

1 Јавни извршитељ у систему ПДВ-а

Пореским обвезником (даље: обвезник) сматра се лице, укључујући и лице које у Републици нема седиште односно пребивалиште (даље: страног лице), које самостално обавља промет добара и услуга у оквиру обављања делатности, сагласно одредби члана 8. став 1. Закона о порезу на додату

пореза у складу са општим условима дефинисаним одредбама члана 28. Закона о ПДВ-у. У пракси право на одбитак претходног пореза јавни извршитељи углавном остварују по основу закупа пословног простора, набавке опреме, телекомуникационих услуга, курирске службе итд.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 413-00-00461/2013-04 од 3. 10. 2014. године, које се односи на питање да ли обвезник ПДВ-а – привредно друштво има право да ПДВ обрачунат од стране обвезника ПДВ-а – извршитеља за промет услуге спровођења извршења одбије као претходни порез, наведено је следеће: *Обвезник ПДВ има право да ПДВ који му је обрачунај од стране претходног учесника у промету за промет добара и услуга одбије као претходни порез, уз испуњење услова прописаних Законом. Наиме, обвезник ПДВ треба да поседује прописану документацију (рачун или други документ који служи као рачун издати у складу са Законом), као и да предметна добра и услуге користе или да ће их користити за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза, тј. за промет који је опорезив ПДВ, промет за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза или за промет који се сматра да је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици. С тим у вези, обвезник ПДВ – привредно друштво из Краљева има право да ПДВ обрачунај од стране обвезника ПДВ – извршитеља за промет услуге спровођења извршења (принудно остваривање оближњавања од извршних дужника – лица која нису измирила рачуне за утрошену електричну енергију) одбије као*

претходни порез, под условом да поседује прописану документацију.

Привредни субјекти ангажују јавне извршитеље да покрену поступак извршења у циљу наплате својих потраживања. Према томе, извршни повериоци који имају статус обвезника ПДВ-а могу да остваре право на одбитак претходног пореза у складу са општим условима дефинисаним одредбама члана 28. Закона о ПДВ-у. Кључни услов за остваривање права на одбитак претходног пореза јесте да се набављена услуга спровођења поступка извршења користи за промет с правом на одбитак претходног пореза. С тим у вези, право на одбитак претходног пореза зависи од тога да ли је потраживање чија се наплата принудно захтева настало по основу промета с правом на одбитак претходног пореза или по неком другом основу.

Примера ради, ако је потраживање чија се принудна наплата тражи настало из неког промета добара или услуга који је опорезив ПДВ-ом, извршни поверилац имаће право на одбитак претходног пореза и по основу услуге спровођења поступка извршења. Међутим, уколико је потраживање које је предмет принуде наплате настало из неког промета добара или услуга за који је било прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, као што су, примера ради, банкарске услуге, осигурање и др., извршни поверилац нема право на одбитак претходног пореза ни по основу услуге спровођења поступка извршења.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Прекњижавање као начин намиривања пореских обавеза

Увод

Према члану 10. став 2. тачка 4) Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/2002... и 138/2022 – даље: Закон), у порескоправном односу физичко односно правно лице има право да користи више или погрешно

плаћени порез, односно споредна пореска давања за намирење доспелих обавеза по другом основу – **путем прекњижавања**. У смислу Закона:

1) порескоправни однос је однос јавног права који обухвата права и обавезе у пореском поступку Пореске управе, с једне, и физичког односно правног лица, с друге стране, којим се уређује обавеза плаћа-

на то да је изменама Закона, објављеним у „Службеном гласнику РС” број 138/2022, са применом од 20. децембра 2023. године, брисан става 6. у члану 77. Закона, којим је било прописано да Пореска управа неће донети решење о принудној наплати пореза ако је захтев за одлагање плаћања пореза поднет у року од пет дана од дана пријема пореске опомене. Поводом наведене законске измене Пореска управа обавестила је обвезнике да захтев за одлагање плаћања, као и захтев за прекњижавање који је поднет након уручења опомене, а у року од пет дана из опомене, не прекида поступак наплате по опомени док се не одлучи по том захтеву. Пореска управа доноси решење о принудној наплати истеком рока од пет дана од дана пријема опомене. На тај моменат порески обвезници треба да обрате пажњу јер се, тек усвајањем захтева пореског обвезника за одлагање плаћања пореза, прекида покренути поступак принудне наплате у односу на износ дугованог пореза чије је одлагање одобрено. Дакле, од брзине доношења одлуке Пореске управе поводом поднетог захтева за одлагање плаћања зависи статус обвезникових обавеза у погледу наплатних мера.

Са становишта спровођења захтева за прекњижавање, поменута пореска измена значи да и захтев за прекњижавање с једног на други уплатни рачун, који је поднет након уручења опомене, а пре истека рока од пет дана из опомене, такође не прекида започети поступак наплате по издатој опомени. Практично, порески обвезници су у ситуацији да захтев за плаћање пореза путем прекњижавања не представља процесну сметњу покретању принудне наплате пореза, с тим што је позиција обвезника условљена брзином одлучивања Пореске управе по захтеву пореског обвезника за плаћање пореза путем прекњижавања. Тако, ако Пореска управа усвоји захтев обвезника за прекњижавање у року из издате опомене за плаћање, против обвезника неће бити покренут поступак принудне наплате, али ако Пореска управа не донесе решење по поднетом захтеву за прекњижавање у року из опомене, обавеза пореског обвезника коју жели да намири путем прекњижавања биће принудно наплаћивана, независно од намере обвезника у погледу начина намирења дугованог пореза. Дакле, порески обвезници у таквим ситуацијама треба благовремено да делују да би избегли ситуацију да истовремено буду у преплати по једном уплатном рачуну и у принудној наплати дуга по другом уплатном рачуну, без обзира на изнету намеру да порез плате путем прекњижавања.

Неопходно је подсетити и на то да је циљ брисања става 6. у члану 77. Закона био да се поступак принудне наплате не одуговлачи беспотребно. Интенција законодавца била је да таквим решењем права пореског обвезника не буду угрожена у погледу последица одлагања, водећи рачуна о томе да ће, уколико се пореском обвезнику омогући одлагање плаћања по захтеву поднетом у року из члана 71. став 2. Закона – у року од пет дана од дана издавања опомене, Пореска управа, сходно одредбама члана 79. Закона, прекинути поступак принудне наплате. Међутим, како је то већ и напоменуто, потребно је ангажовање пореског обвезника да се таква интенција законодавца и оствари, односно да утиче на Пореску управу да благовремено донесе потребно решење.

5 Спровођење прекњижавања и рокови застарелости

При поступању по захтеву за прекњижавање мора да се води рачуна и о року застарелости. Конкретно, према члану 114а Закона, право пореског обвезника на намирење доспелих обавеза путем прекњижавања пореза и споредних пореских давања застарева за пет година од дана када је застарелост почела да тече. Застарелост права на намирење доспелих обавеза путем прекњижавања пореза почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је порески обвезник стекао право на намирење доспелих обавеза путем прекњижавања. Са тог становишта гледано, порески обвезници треба да воде рачуна о подношењу захтева за прекњижавање јер, уколико се у поступку по захтеву за прекњижавање утврди да је наступила застарелост, доноси се решење којим се захтев одбија.

Одредбе Закона којима се уређује застарелост права на намирење доспелих обавеза путем прекњижавања не примењују се на доприносе за обавезно социјално осигурање.

Приликом поступања по захтеву за прекњижавање Пореска управа, по службеној дужности, води рачуна о застарелости. Застарелост се прекида сваком радњом пореског обвезника у циљу остваривања права на прекњижавање више или погрешно плаћеног пореза. Но, застарелост наступа у сваком случају кад протекне десет година од дана када је застарелост почела да тече. У застарелост се рачуна и време које је протекло у односу на претходника пореског обвезника.

Усклађени динарски износи акцизе примењују се од 1. маја 2024. године

У „Службеном гласнику РС” бр. 30/2024 од 5. 4. 2024. године Влада је објавила усклађене динарске износе акциза из члана 9. ст. 1. и 5, члана 12а, члана 14, члана 14а став 2. т. 5) и 6), члана 14б, члана 40а став 1. т. 8)–11), члана 40г и члана 40о став 1. Закона о акцизама са годишњим индексом потрошачких цена у 2023. години.

1 Преглед старих и нових динарских износа акциза на акцизне производе

Врста акцизног производа	Износи акцизе који се примењују од 1. 10. 2023. до 30. 4. 2024. године	Износи акцизе који се примењују од 1. 5. 2024. године
Деривати нафте:		
1) Оловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 51 00 и 2710 12 59 00)	66,42 дин./l	71,47 дин./l
2) Безоловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00 и 2710 20 90 11)	62,47 дин./l	67,22 дин./l
3) Гасна уља (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 43 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 16 00* и 2710 20 19 00)	64,24 дин./l	69,12 дин./l
4) Керозин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 21 00 и 2710 19 25 00)	74,89 дин./kg	80,58 дин./kg
5) Течни нафтни гас (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2711 12 11 00 до 2711 19 00 00)	48,78 дин./kg	52,49 дин./kg
6) Остали деривати нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 11 00, 2710 12 15 00, 2710 12 21 00, 2710 12 25 00, 2710 12 90 00, 2710 19 11 00, 2710 19 15 00, 2710 19 29 00, 2710 19 31 00, 2710 19 35 00, 2710 19 99 00, 2710 20 90 19 и 2710 20 90 99)	74,89 дин./kg	80,58 дин./kg
7) Биогорива и биотечности (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 3826 00 10 00 и 3826 00 90 00)	58,12 дин./l	62,54 дин./l
Алкохолна пића:		
Јака алкохолна пића	49.950,00	53.746,20
Нискоалкохолна пића – изузев пива, нискоалкохолних пића која садрже пиво, без обзира на проценат пива који садрже, и нискоалкохолних пића која садрже 5% или више процената алкохола	24,99 дин./l	26,89 дин./l
Пиво	28,55 дин./l	30,72 дин./l
Нискоалкохолна пића која садрже пиво, без обзира на проценат пива који садрже, и нискоалкохолна пића која садрже 5% или више процената алкохола	28,55 дин./l	30,72 дин./l
Кафа:		
1) Непржена кафа (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 0901 11 00 00 и 0901 12 00 00)	100,43 дин./kg	108,06 дин./kg
2) Пржена кафа (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 0901 21 00 00 и 0901 22 00 00)	125,53 дин./kg	135,07 дин./kg
3) Љуспице и опне од кафе (тарифна ознака номенклатуре ЦТ 0901 90 10 00)	138,08 дин./kg	148,57 дин./kg
4) Екстракти, есенције и концентрати од кафе (тарифна ознака номенклатуре ЦТ 2101 11 00 00)	188,31 дин./kg	202,62 дин./kg
5) Заменае кафе које садрже кафу (тарифна ознака номенклатуре ЦТ 0901 90 90 00)	376,62 дин./kg	405,24 дин./kg
6) Мешавине екстракта, есенција и концентрата од кафе са прженом цикоријом и осталим прженим заменама кафе или екстрактима, есенцијама и концентратима тих производа (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2101 11 00 00, 2101 30 11 00, 2101 30 19 00, 2101 30 91 00 и 2101 30 99 00)	376,62 дин./kg	405,24 дин./kg
7) Препарати на бази екстракта, есенција и концентрата од кафе или на бази кафе (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2101 12 92 00 и 2101 12 98 00) и препарати који садрже кафу, екстракте, есенције и концентрате од кафе (тарифна ознака номенклатуре ЦТ 1806 90 70 00)	376,62 дин./kg	405,24 дин./kg
8) Напици и безалкохолна пића која садрже кафу, екстракте, есенције и концентрате од кафе (тарифни број ЦТ 2202)	376,62 дин./kg	405,24 дин./kg

3 Нови износи акциза који могу да се рефундирају од 1. 5. 2024. године

Врста акцизног производа	Прописани износ акцизе	Износ умањења акцизе	Износ који се може повратити (разлика)
1) За гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе:			
(1) као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз путника и терета	69,12 дин./l	53,93 дин./l	15,19 дин./l
(2) за грејање	69,12 дин./l	8,30 дин./l	60,82 дин./l
(3) као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије	69,12 дин./l	0 дин./l	69,12 дин./l
(4) у индустријске сврхе	69,12 дин./l	0 дин./l	69,12 дин./l
(5) као моторно гориво за пољопривредне сврхе	69,12 дин./l	15,32 дин./l	53,80 дин./l
2) За керозин из члана 9. став 1. тачка 4) Закона о акцизама, који се користи у индустријске сврхе	80,58 дин./kg	0 дин./l	80,58 дин./l
3) За течни нафтни гас из члана 9. став 1. тачка 5) Закона о акцизама, који се користи:			
(1) као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз путника и терета	52,49 дин./kg	27,27 дин./kg	25,22 дин./kg
(2) за грејање	52,49 дин./kg	7,10 дин./kg	45,39 дин./kg
(3) у индустријске сврхе	52,49 дин./kg	0 дин./ kg	52,49 дин./kg
4) За остале деривате нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C из члана 9. став 1. тачка 6) Закона о акцизама, а користе се у индустријске сврхе	80,58 дин./kg	0 дин./kg	80,58 дин./kg
5) За биогорива из члана 9. став 1. тачка 7) Закона о акцизама, која се користе:			
(1) као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз путника и терета	62,54 дин./l	49,41 дин./l	13,13 дин./l
(2) као моторно гориво за пољопривредне сврхе	62,54 дин./l	8,74 дин./l	53,80 дин./l
6) За биотечности из члана 9. став 1. тачка 7) Закона о акцизама, које се користе:			
(1) за грејање	62,54 дин./l	3,12 дин./l	59,42 дин./l
(2) као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије	62,54 дин./l	0 дин./l	62,54 дин./l

4 Износи акцизе на дуванске прерађевине

Цигарете из увоза и на цигарете произведене у земљи (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2402 20 10 00 и 2402 20 90 00)	Износи акцизе
– у периоду до 30. јуна 2024. године	97,70 дин./пак.
– у периоду од 1. јула до 31. децембра 2024. године	99,41 дин./пак.
– у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2025. године	101,12 дин./пак.
– од 1. јула 2025. године	102,83 дин./пак.
2) цигаре и цигарилоси (тарифна ознака номенклатуре ЦТ 2402 10 00 00)	28,46 дин./ком.

Врста акцизног производа	Износи акцизе који се примењују од 1. 10. 2023. до 30. 4. 2024. године	Износи акцизе који се примењују од 1. 5. 2024. године
Цигаре и цигарилоси (тарифна ознака номенклатуре ЦТ 2402 10 00 00)	26,45 дин./ком.	28,46 дин./ком.

Објашњење Министарства финансија које се односи на годишњи порез на доходак грађана за 2023. годину

У „Пословном саветнику” бр. 4/2024, на стр. 100, објављен је чланак под називом „Приходи који се опорезују годишњим порезом на доходак грађана и подношење пореске пријаве ПП ГПДГ”, који садржи појашњења у вези са настанком обавезе за годишњи порез на доходак грађана, као и у вези са попуњавањем пореске пријаве на обрасцу ПП ГПДГ – *Пореска пријава о обрачунајном годишњем порезу на доходак грађана за _____ годину*. Попуњавање пореске пријаве уређено је Правилником о пореској пријави за годишњи порез на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2023 – даље: Правилник).

Након завршетка припреме часописа за објаву на сајту Министарства финансија (у делу *Документи* → *Мишљења и објашњења*) објављен је документ „Објашњење у вези са годишњим порезом на доходак грађана за 2023. годину”. Наводи и појашњења у чланку из броја 4/2024 часописа усклађени су са констатацијама у том објашњењу, уз један изузетак, који се односи на приходе фриленсера остварене у 2023. години, на које се пореске обавезе утврђују самоопорезивањем, јер је Министарство финансија у предметном објашњењу заузело став који тим физичким лицима иде у прилог иако није у складу са одредбама Правилника. Сагласно одредбама:

■ чланова 12б, 55, 56, 58, 85. и 86. Закона о порезу на доходак грађана (Закон) и

■ члана 28. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (Закон о доприносима), **приходи које фриленсери остварују и за које су обвезници пореских обвеза у законској регулативи сврстани су у две категорије:**

1) приходи од уговорене накнаде од ауторских и сродних права, и

2) приходи од уговорене накнаде за извршени рад.

На редни број **3.4.1 Ойорезиви приходи** пореске пријаве ПП ГПДГ уносе се подаци о самоопорезивим приходима пореског обвезника у бруто износу, збирно за **исплате** предметних прихода које су

му извршене у 2023. години од стране исплатиоца прихода (који нису у обавези да плаћају порез по одбитку), и то:

■ бруто зарада из члана 15а Закона о порезу на доходак грађана (даље: Закон), умањена за прописано пореско ослобођење (које за исплате у 2023. години износи 21.712 динара месечно), и

■ опорезиви приход од ауторских и сродних права и права индустријске својине (**члан 55. Закона**), умањен за нормиране трошкове.

Подсећамо на то да, у складу са чланом 55. став 2. Закона, опорезиви приход од ауторских и сродних права на које се порез плаћа самоопорезивањем, изузев тих прихода које остварује обвезник који има статус самосталног уметника у складу са законом којим се уређује област културе, **чини бруто приход остварен у кварталу, умањен за нормиране трошкове**, у динарском износу:

1) у висини из члана 12б став 1. поменутог закона, или

2) у висини из члана 12б став 2. истог закона, увећаној за 34% бруто прихода оствареног у кварталу.

У поље 3.4.1 пореске пријаве уноси се износ оствареног прихода у 2023. години, независно од чињенице да се пореска пријава за приходе остварене у последњем кварталу 2023. године подноси у јануару 2024. године.

На редни број **3.4.4. Ойорезиви приходи** уносе се износи следећих опорезивих прихода:

■ прихода од непокретности (члан 65в Закона);

■ прихода од давања у закуп покретних ствари (члан 82. Закона);

■ прихода спортиста и спортских стручњака (члан 84а Закона);

■ **осталих прихода из члана 85. Закона,**

за које је обвезник дужан да самоопорезивањем плати порез и доприносе.

Дакле, у складу са одредбама Правилника било би исправно да се износ (опорезивог) фриленсерског прихода, који је утврђен сагласно члану 85. став 5. тачка 2) Закона, при чему га је

ЗАРАДЕ

Пример начина обрачуна годишњег пореза за обвезника који је остварио приход по основу зараде код једног послодавца, уговора о ауторском делу, од непокрећности и коме је извршен повраћај доприноса за 2022. годину:

Ред. бр.	Опис	Износ	
1.	Бруто зарада	8.000.000	
2.	Неопорезиви износ зараде (21.712 д. х 12)	260.544	
3.	Пореска основица (ред. бр. 1 - ред. бр. 2)	7.739.456	
4.	Порез (ред. бр. 3 х 10%)	773.946	
5.	Највиша годишња основица доприноса	6.004.320	
6.	Доприноси на терет запосленог (ред. бр. 5 х 19,9%)	1.194.860	
7.	Укупно порез и доприноси (ред. бр. 4 + ред. бр. 6)	1.968.806	
8.	Приход за опорезивање (ред. бр. 3 - ред. бр. 7)	5.770.650	
9.	Бруто ауторски хонорар	10.500.000	
10.	Нормирани трошкови (ред. бр. 9 х 43%)	4.515.000	
11.	Опорезиви приход (ред. бр. 9 - ред. бр. 10)	5.985.000	
12.	Порез (ред. бр. 11 х 20%)	1.197.000	
13.	Допринос за ПИО на терет примаоца (ред. бр. 11 х 24%)	1.436.400	
14.	Укупно порез и доприноси (ред. бр. 12 + ред. бр. 13)	2.633.400	
15.	Приход за опорезивање (ред. бр. 11 - ред. бр. 14)	3.351.600	
16.	Бруто приход од издавања непокретности	14.000.000	
17.	Нормирани трошкови (ред. бр. 16 х 25%)	3.500.000	
18.	Опорезиви приход (ред. бр. 16 - ред. бр. 17)	10.500.000	
19.	Порез (ред. бр. 18 х 20%)	2.100.000	
20.	Приход за опорезивање (ред. бр. 18 - ред. бр. 19)	8.400.000	
21.	Износ по основу повраћаја доприноса	408.000	
22.	Свега (ред. бр. 8 + ред. бр. 15 + ред. бр. 20 + ред. бр. 21)	17.930.250	
23.	Збир прихода који се додатно умањује за обвезника млађег од 40 година (ред. бр. 8 + ред. бр. 15)	9.122.250	
24.	Износ додатног умањења за обвезника млађег од 40 година	4.269.564	
25.	Свега после додатног умањења (ред. бр. 23 - ред. бр. 24) ≥ 0	4.852.686	
		млађи од 40 година	40 година и старији
26.	Укупно за обвезника млађег од 40 година (ред. бр. 20 + ред. бр. 21 + ред. бр. 25), односно за обвезника који има 40 година или је старији (ред. бр. 22)	13.660.686	17.930.250
27.	Неопорезиви износ	4.269.564	4.269.564
28.	Доходак за опорезивање (ред. бр. 26 - ред. бр. 27)	9.391.122	13.660.686
29.	Лични одбици (за обвезника и једног члана)	782.753	782.753
30.	Опорезиви доходак - пореска основица за годишњи порез (ред. бр. 28 - ред. бр. 29)	8.608.369	12.877.933
31.	Опорезиви доходак до шестоструке просечне годишње зараде	8.539.128	8.539.128
32.	Опорезиви доходак преко шестоструке просечне годишње зараде (ред. бр. 30 - ред. бр. 31)	69.241	4.338.805
33.	Порез по стопи од 10% (ред. бр. 31 х 10%)	853.913	853.913
34.	Порез по стопи од 15% (ред. бр. 32 х 15%)	10.386	650.821
35.	Годишњи порез (ред. бр. 33 + ред. бр. 34)	864.299	1.504.734

Пружање угоститељских услуга од стране физичког лица у угоститељским објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству

Увод

У складу са чланом 30. Закона о угоститељству („Сл. гласник РС” бр. 17/2019 – даље: **Закон**) угоститељ може да пружа угоститељске услуге смештаја, припремања и услуживања хране, пића и напитака у угоститељском објекту домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства. У оквиру сеоског туристичког домаћинства угоститељ може да пружа угоститељске услуге смештаја на отвореном у привремено постављеној опреми за камповање.

Угоститељску делатност у објектима домаће радиности (кућа, апартман и соба) и сеоског туристичког домаћинства може да обавља привредно друштво, друго правно лице или предузетник, **а под прописаним условима и физичко лице**. Привредно друштво, друго правно лице и предузетник угоститељску делатност у угоститељском објекту у погледу смештајних капацитета и врсте угоститељских услуга обављају без ограничења, док физичко лице, као угоститељ, угоститељску делатност у угоститељском објекту у погледу смештајних капацитета и врсте угоститељских услуга обавља у складу са одредбама чл. 30–34. Закона, што је и предмет разматрања у овом чланку.

Сходно члану 30. Закона, физичко лице у угоститељском објекту домаће радиности може да пружа само угоститељске услуге смештаја. То лице може да пружа угоститељске услуге у објектима смештајних капацитета до 30 индивидуалних лежаја, за највише 30 корисника услуга. Индивидуални лежај намењен је за једну особу. Изузетно, ако лежај по својим димензијама може да буде намењен за две особе, сматраће се двама индивидуалним лежајевима.

Физичко лице у угоститељском објекту сеоског туристичког домаћинства услугу припремања и услуживања хране, пића и напитака може да пружа само кориснику услуге којем пружа услугу смештаја. При томе, физичко лице такве услуге пружа од намирница, пића и напитака заснованих на прои-

зводима које је претежно сам произвео. Изузетно, физичко лице у објекту сеоског туристичког домаћинства може да пружа те угоститељске услуге и организованој туристичкој групи до 50 путника која не користи услуге смештаја.

Физичко лице у оквиру сеоског туристичког домаћинства може да пружа угоститељске услуге смештаја на отвореном у привремено постављеној опреми за камповање за до 20 камп парцела, за највише 30 корисника услуга. Простор на отвореном у привремено постављеној опреми за камповање мора да испуњава прописане минимално-техничке и санитарно-хигијенске услове.

У складу са чланом 31. Закона угоститељ пре почетка обављања делатности у угоститељском објекту домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства прибавља решење којим се тај објекат категорише. Важно је подсетити на то да је одредбама члана 18. ст. 4. и 5. Закона прописано да се угоститељски објекти за смештај врсте кућа, апартман, соба и сеоско туристичко домаћинство категоришу у складу са стандардима прописаним за поједине врсте тих објеката. У складу са чланом 20. ст. 1–3. Закона угоститељ подноси надлежном органу јединице локалне самоуправе захтев за одређивање категорије угоститељског објекта из члана 18. став 4. тог закона, при чему то чини за сваки објекат посебно (кућа, апартман, соба или сеоско туристичко домаћинство). Захтев за категоризацију подноси се преко централног информационог система у области угоститељства и туризма (Е-туриста), у складу са одредбама Правилника о начину уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система и његовој садржини и врсти података („Сл. гласник РС” бр. 87/2020, 67/2021 и 58/2023).

Физичко лице, као угоститељ, дужно је да на улазу у објекат видно истакне своје име и презиме, као и контакт телефон, али није дужно да истакне износ боравишне таксе.

на начин прописан тим законом и прописима до-
нетим на основу тог закона.

Стиан, праћећи или други проситор сјамбеној
карактера у којем се обавља привредна делатност
смајра се пословним проситором (члан 83. став 5.
Закона о ујосијијелсјиву). Одредбом члана 83. став
6. Закона о ујосијијелсјиву, прописано је да је, у слу-
чају сумње да ли се ради о сјамбеном или пословном
проситору, за одређење врсте проситора пресудна
његова фактичка намена (сјановање или обавља-
ње делатности и пружање услуга).

Према томе, разврставање некокрејности у
одговарајућу групу, за сврху ујврђивања основице
пореза на имовину, врши се у складу са одредбом
члана 6а Закона.

С тим у вези, кад је стиан или кућа за сјано-
вање, као јединствена некокрејност, у целини
или у претходном делу решењем надлежне орга-

на (чија важност није претстала) категоризована
као ујосијијелски објект за пружање ујосији-
јелске услуге смештаја, у складу са законом ко-
јим се уређује ујосијијелсјиво, а с обзиром на то
да се пореске чињенице ујврђују према њиховој
економској суштини, за сврху ујврђивања осно-
вице пореза на имовину разврстава се у групу
Пословне зграде и други (надземни и подземни)
грађевински објекти који служе за обављање де-
латности.

Смајрамо да чињеница да у катасстру неко-
крејности није променена њихова намена није
од ујицаја на разврставање тих некокрејности
за сврху ујврђивања основице пореза на имови-
ну, с обзиром на то да се пружање ујосијијелске
услуге смештаја може обављати у сјановима и
кућама, под условима прописаним законом.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Посебни случајеви запошљавања странаца у Републици – ангажовање ван радног односа

Увод

Сагласно одредбама Закона о запошљавању
странаца („Сл. гласник РС” бр. 128/2014, 113/2017,
50/2018, 31/2019 и 62/2023 – даље: **Закон**) радно
ангажовање странаца у Републици Србији (даље:
Република) може да буде по основу:

- 1) запошљавања,
- 2) самозапошљавања и
- 3) посебних случајева запошљавања, а то је запо-
шљавање по основу:
- (1) упућеног лица,
- (2) кретања у оквиру привредног друштва,
- (3) независног професионалца и
- (4) оспособљавања и усавршавања.

У прошлом броју „Пословног саветника” ана-
лизиран је први од наведених основа – запошља-
вање странаца, тако да ће у наставку овог текста
бити представљени радноправни услови и порески
ефекти наведених посебних случајева запошљава-

ња, у којима се ради о радном ангажовању странаца
ван радног односа.

Битно је имати у виду да Закон под „запо-
шљавањем странца” не подразумева искључиво
закључивање уговора о раду, него и друге уго-
воре без заснивања радног односа којима стра-
нац остварује права по основу рада у складу са
Законом.

Тиме је уједно остварен један од основних ци-
љева домаћег законодавства у погледу примене на-
чала једнаког третмана са домаћим држављанима.
Такође, тиме је потпуно регулисана материја која се
односи на запошљавање странаца, имајући у виду
укупну регулативу која се односи на могућности
заснивања радног односа, рада ван радног односа
и флексибилних облика рада, као и сагледавање
укупног броја и кретања странаца који остварују
права по основу рада у Републици.

Републици на неплаћеном одсуству или мировању радног односа код својих инопослодаваца. Зато ту „празнину” у регулативи њиховог осигурања испуњава Закон о доприносима помоћу следеће два члана:

1) члан 34: основицу доприноса за стране држављане за време стручног усавршавања на територији Републике представља просечна месечна зарада у Републици, исплаћена по запосленом у четвртном кварталу претходне године;

2) члан 62: страни држављани који се налазе на стручном усавршавању на територији Републике

дужни су да плате допринос за здравствено осигурање најкасније до дана стручног усавршавања за тај период.

Страни држављани по цитираним одредбама не плаћају допринос за ПИО за време стручног усавршавања, али плаћају допринос за здравствено осигурање по стопи од 10,3% на основицу од 124.724 динара (просечна зарада у Републици за четврти квартал 2023. године у „Службеном гласнику РС” бр. 15/2024).

ПС

Нова опција у оквиру нашег електронског издања Прописи.НЕТ

PROPISI.NET | ING-PRO
ISSN 1820-4880

моје фасцикле

МОЈЕ ФАСЦИКЛЕ:

Издвојено у мојој фасцикли

Прва фасцикла

Фасцикла за важну тему!

Фасцикла за сваки предмет!

Фасцикла за сваког клијента!

Кликом на издвојите документе (чланке, прописе, правна мишљења, судску праксу, стручне коментаре, образце и уговоре) битне за ваше пословање, како бисте их прикупили на једном месту, у оквиру нове опције „Моје фасцикле”, где им након тога приступате једним кликом.

Уз издвојени документ можете да забележите :

- кључну мисао из чланка, прописа, службеног мишљења, судске пресуде, коментара;
- тумачење прописа, појединог члана прописа, одређеног спорног питања;
- напомену о повезаним прописима са издвојеним документом који су од важности за вас;
- свој коментар или запажање;
- личну напомену за ког клијента је документ битан;
- напомену за који судски, управни или други поступак је документ битан и сл.

Замените стикере, налепнице и белешке разбацане на више места Мојим фасциклама!

Детаљне информације пронађите у оквиру Корисничког упутства, које је доступно у оквиру издања, или контактирајте колеге из Службе промоције и продаје.

МАЈ 2024. • ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

143

Календар пореских и других обавеза за мај 2024. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 4 – 30. 4. 2024. 1. 5 – 15. 5. 2024.	15. 5. 2024. 31. 5. 2024.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 4 – 30. 4. 2024.	најраније 20. 5. 2024.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 4 – 30. 4. 2024.	најраније 20. 5. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 4 – 30. 4. 2024.	најраније 20. 5. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о угоститељству			
Опис	Период	Рок	Основ
Боравишна такса	1. 4 – 30. 4. 2024.	5. 5. 2024.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту

Закон о порезима на имовину			
Опис	Период	Рок	Основ
Годишњи порез на имовину по решењу органа јединице локалне самоуправе	април–јун 2024.	15. 5. 2024.	Право својине, односно право својине на земљишту површине преко 10 ари, право закупа, односно коришћења стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица, право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта, право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења у складу са законом којим се уређује јавна својина, коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности у складу са законом којим се уређује јавна својина, државина непокретности на којој имаоца права својине није познат или није одређен, државина непокретности у јавној својини без правног основа, државина и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење вода	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Обвезник накнаде за коришћење вода је лице које воду захваћену из површинских и подземних вода користи за пиће, наводњавање, погонске, технолошке и друге намене, врши снабдевање водом за пиће системом јавног водовода, захвата воду ради флаширања, користи воду за производњу електричне енергије итд. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Накнада за извађени речни нанос	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Правно лице, односно предузетник који врши вађење речног наноса из лежишта на водном земљишту и на подручју угроженом ерозијом обвезник је накнаде за извађени речни нанос. Обвезник је дужан да доставља податке о локацији, врсти и количини извађеног речног наноса
Уплата накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Власник, односно корисник пољопривредног и шумског земљишта, индустријских и других објеката, који водне објекте и системе у јавној својини користи за наводњавање, снабдевање водом индустрије, рибака и других корисника, као лице које водне објекте и системе користи за одвођење отпадних вода из индустријских и других објеката, као и за друге намене, обвезник је накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне панове, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби јесте правно или физичко лице које привремено користи делове земљишта железничког подручја, поред железничких пруга и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима
Уплата накнаде за коришћење јавне површине	1. 4 – 30. 4. 2024.	15. 5. 2024.	Обвезник накнаде за коришћење јавне површине је корисник јавне површине (лице које врши заузеће јавне површине (пут, улица, трг, парк, сквер и сл.) објектом привременог коришћења: киоск, тезга, башта угоститељског објекта, апарат за сладолед, циркус, спортски терени, телефонска говорница и друго). Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног простора, изражена у метрима квадратним

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном посредству („Сл. гласник РС“ бр. 18/2016; аушентично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан када ордан не ради, рок истиче када прошекне први наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 4. 2024. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2024. године	24. 3. 2023.	132.372,00	95.836,00
Фебруар 2024. године	25. 4. 2024.	129.934,00	94.125,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2024. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **40.143 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **573.470 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2024. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	184	271	49.864,00	67.566,33
Фебруар	168	271	45.528,00	61.380,88

Месец у 2024. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Март	168	271	45.528,00	61.380,88
Април	176	271	47.696,00	64.473,61
Мај	184	271	49.864,00	67.566,33
Јун	160	271	43.360,00	58.288,16
Јул	184	271	49.864,00	67.566,33
Август	176	271	47.696,00	64.473,61
Септембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Октобар	184	271	49.864,00	67.566,33
Новембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Децембар	176	271	47.696,00	64.473,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, **а најкасније до 5. у наредном месецу.**

Месец у 2024. години	Износ учешћа
Јануар	61.985,50
Фебруар	65.202,50
Март	66.186,00
Април	64.967,00

5 Индекс потрошачких цена

Месец у 2024. години	„Службени гласник РС”	Индекс потрошачких цена (текући месец у односу на просек претходне године)	Месечна стопа инфлације (текући месец у односу на претходни месец)	Годишња стопа инфлације (текући месец у односу на исти месец претходне године)
Јануар	13/2024	102,3	0,3%	6,4%
Фебруар	19/2024	102,9	0,6%	5,6%
Март	32/2024	103,2	0,3%	5,0%

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2024. године до 31. јануара 2025. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 13.497 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец фебруар 2024. године објављена је 25. 4. 2024. и износи 129.934 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 13.497 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 137.941 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 8.101 динара нето. На износ до 8.101 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА